

застосування всіх трьох елементів імені не може забезпечити повної індивідуалізації фізичної особи. Наприклад, такі ситуації дедалі частіше зустрічаються у авторському праві.

Як бачимо індивідуалізація це одна з основних складових правового регулювання приватних правовідносин. У зв'язку з чим, потребує більш детальнішого вивчення і визначення сфери застосування способів індивідуалізації особи.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Єпіфанова Ю.С.

Література:

1. Сучасний словник цивільно-правових термінів. – Серія «Юридичний радник». – Х.: «Страйд», 2005. – 224с.
2. Цивільний кодекс України//Відомості Верховної ради України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print1360913357095092>
3. «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» Закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>
4. Правила затверджені наказом Міністерства Юстиції України від 12.01.2011 N 96/5 про внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0055-11>
5. «Про авторське право і суміжні права» Закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
6. Воронова О.В. Зміст повноважень права на ім'я фізичної особи./ Воронова О.В.// Держава та регіони. Серія: право -2012 №2. С. 104-108.
7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. – 3-є вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Дзери (кер.авт.кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – Т.І. - 832с.
8. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) Монографія / Відп. ред. Я. М. Шевченко. — К: КНТ, 2007. — 626 с.

ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ПРАВА НА СВОБОДУ СЛОВА: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР

Кириленко П. В.

*студент-магістр юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна*

Для формування України як демократичної, соціальної, правової держави важливим є належне гарантування і забезпечення усіх прав та свобод людини, і особливо свободи слова. Закріплення прав і свобод людини та громадянина в Україні на конституційному рівні у якості основних є важливою гарантією їх здійснення.

Відповідно до ч. 1 ст. 34 Конституції України кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань [1].

Рівень визначення, реалізації і захисту прав людини в країні відображає ступінь розвитку країни в цілому, її соціальну та демократичну спрямованість, гуманістичне ставлення до найвищої соціальної цінності - людини. Останнім часом в Україні на сторінках юридичних видінь та по телебаченню доволі часто і жваво обговорюється питання забезпечення права на свободу думки і слова в Україні.

За наявності достатньої кількості досліджень з конституційного права, в тому числі досліджень проблематики конституційно-правового статусу людини і громадянина, право на свободу думки і слова залишається малодослідженим.

Сучасне вчення про свободу ґрунтується на таких основних положеннях:

1. Усі люди вільні від народження і ніхто не має права відчужувати їхні природні права. Забезпечення й охорона цих прав — головне призначення держави. Основа свободи - рівність можливостей для всіх.

2. Свобода полягає в можливості робити все, що не завдає шкоди іншим і загальному благу. Отже свобода людини не може бути абсолютною, вона обмежена правами і свободами інших людей, принципами моралі, інтересами загального добробуту.

3. Межі свободи може визначати тільки закон, який є мірою свободи; усе, що не заборонено, те дозволено. Частина дозволеного визначається через права людини. Закріплення прав потрібне для того, щоб допомогти людині усвідомити свої можливості [2, с. 8].

У статті 10 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. зазначено: «1. Кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів. Ця стаття не перешкоджає державам вимагати ліцензування діяльності радіомовних, телевізійних або кінематографічних підприємств.

2. Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду» [3].

Поняттєвий складник концепту "свобода слова" свідчить про наявність у його структурі таких основних елементів: демократична свобода, право публічно висловлюватися, вільного поширення інформації, можливості одержувати, зберігати та використовувати інформацію, наявність каналів та способів поширення інформації, наявність певних обмежень у поширенні інформації, неприпустимість цензури [3, с. 7]. На погляд К. О. Настечко, складник концепту "свобода думки" включає в себе: можливість вільного міркування про різні суб'єкти, об'єкти, явища життя, відносини та інше, яке відбувається на підставі уявлень та переконань людини, її освіти, психологічного стану та середовища, в якому вона живе [4].

Право на свободу думки і слова історично виникло як інструмент забезпечення інформованості і підтримання високого рівня компетентності державних органів влади. Ліберальні мислителі, починаючи з Ж.Ж. Руссо, відмічали важливість навчання культурі свободи слова. З культурної точки зору, свобода слова наближається до незалежного розвитку власних уявлень людини, самостійного формулювання нею власних цілей і переконань. Люди повинні не лише мати свободу суджень, але й використовувати її для зваженого вибору. Особливо це стосується політичних діячів, які формують подальшу стратегію розвитку держави і як законодавці повинні володіти не лише культурою слова, але й думки, яка має бути сформована свідомістю людини.

З юридичної точки зору конституційне право кожного на свободу думки і слова та на вільне вираження своїх поглядів і переконань полягає в можливості кожної особистості самостійно визначати для себе систему моральних, духовних та інших цінностей та вільно, без будь-якого ідеологічного чи іншого контролю оприлюднювати свої думки шляхом використання будь-яких засобів їх вираження, у тому числі через поширення інформації у

формі поглядів і переконань щодо різних питань політичного, економічного, культурного, духовного життя суспільства і держави [5, с. 64-71].

Право на свободу думки і слова є об'єктом конституційних правовідносин. Об'єктами конституційних правовідносин виступають насамперед вищі суспільно-політичні цінності, що набувають конституційного рангу і закріплені в конституційних принципах, у загальнонормативних нормах, програмних положеннях. Серед інших такими цінностями є права і свободи людини та громадянина [6, с. 483-484].

Отже, підсумовуючи вищесказане, слід констатувати, що право на свободу думки і слова є основоположним конституційним правом людини і громадянина, яке передбачає право мати думку, вільно її виражати за допомогою слів, і його не може бути обмежено, крім випадків, передбачених законодавством України.

Список літератури:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. // Відом. Верховної Ради України. - 1996. - №30.-Ст. 141.
2. Рабінович П. М. Межі здійснення прав людини (загальнотеоретичний аспект) / П. М. Рабінович // Вісник Академії правових наук України. - 1996. — № 6. - С. 8.
3. Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод від 4 листопада 1950 р. // Офіційний вісник України. - 1998. - № 13. - С. 270.
4. Бондар Ю. В. Свобода слова: українська мірка / Ю. В. Бондар. - К. : МАУП, 2004. - 144 с.
5. Печончик Т. І. Концепт "свобода слова" та його вербалізація в сучасному українському мас-медійному дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова" / Печончик Т. І. - К., 2010. - 20 с.
6. К. О. Настечко. Право на свободу думки і слова в контексті Євроінтеграції України // [Електронний ресурс] http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/esp/2011_1/txts/Winners/Nastechko.pdf
7. Конституційні права, свободи і обов'язки людини і громадянина в Україні / за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. - К. : Вид-во "Юрид. думка", 2008. - 252 с.
8. Погорілко В. Ф. Конституційне право України. Академічний курс : підручник : у 2 ч. - Т. 1 / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. - К. : ТОВ "Вид-во "Юрид. думка", 2006. - 544 с.

ЕСТЕСТВЕННЫЕ МОНОПОЛИИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Кисель Александра Станиславовна
студентка факультета Экономика и Право
Могилевского государственного университета
Имени А.А.Кулешова
e-mail: kiselsasha@mail.ru

Ключевые слова: естественная монополия, субъект естественных монополий, государственный реестр субъектов естественных монополий

Естественная монополия – это вид монополии, который занимает особое, привилегированное положение на рынке, в связи с особенностями производства. Это может быть крайне дорогое производство, единоличное обладание необходимыми ресурсами или обладание исключительными технологиями и производительными мощностями. Обычно, естественная монополия – это огромные и развитые инфраструктуры, повторное создание которых экономически не выгодно [2].

Субъекты естественных монополий вправе: